

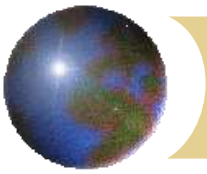

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекция №1

***ВЪВЕДЕНИЕ В
ХОСПИСНИТЕ
ГРИЖИ***

Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

✿ Етимология на термина

Pallium, palliare – покривам с мантия

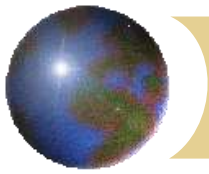
Palliate – облекчаване без лечение

✿ “Палиативни грижи”, “терминални грижи”
или “хоспис”?

✿ Фази в развитието на палиативните грижи:

✓ немедицински модел

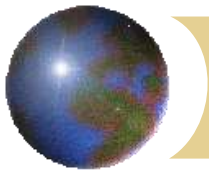
✓ интегративен модел

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

**Можем да обобщим три концепции
относно това, какво се съдържа в
понятието палиативни грижи:**

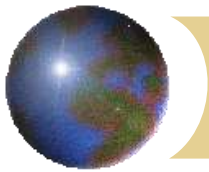
- 1. *Палиативни грижи = терминални грижи.*** В тази концепция палиативните грижи се свързват с карциномно болните и с период непосредствено преди смъртта.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Палиативните грижи (СЗО, 1990) представляват:

- ❖ **Активни общи грижи** за пациентите в момент, когато заболяването вече не се повлиява от лечение и когато
- ❖ основни стават **контрола над болката** и другите симптоми, както и **психологичните, социалните и духовните проблеми.**
- ❖ Всеобхватната цел на палиативните грижи е постигането на възможно най-добро **качество на живот** за тези пациенти и техните семейства.
- ❖ Палиативните грижи утвърждават живота и разглеждат **смъртта като нормален процес.**
- ❖ Те предлагат система за **подпомагане на семейството** по време на процеса на умирање на пациента и **утеха след настъпване на смъртта.**

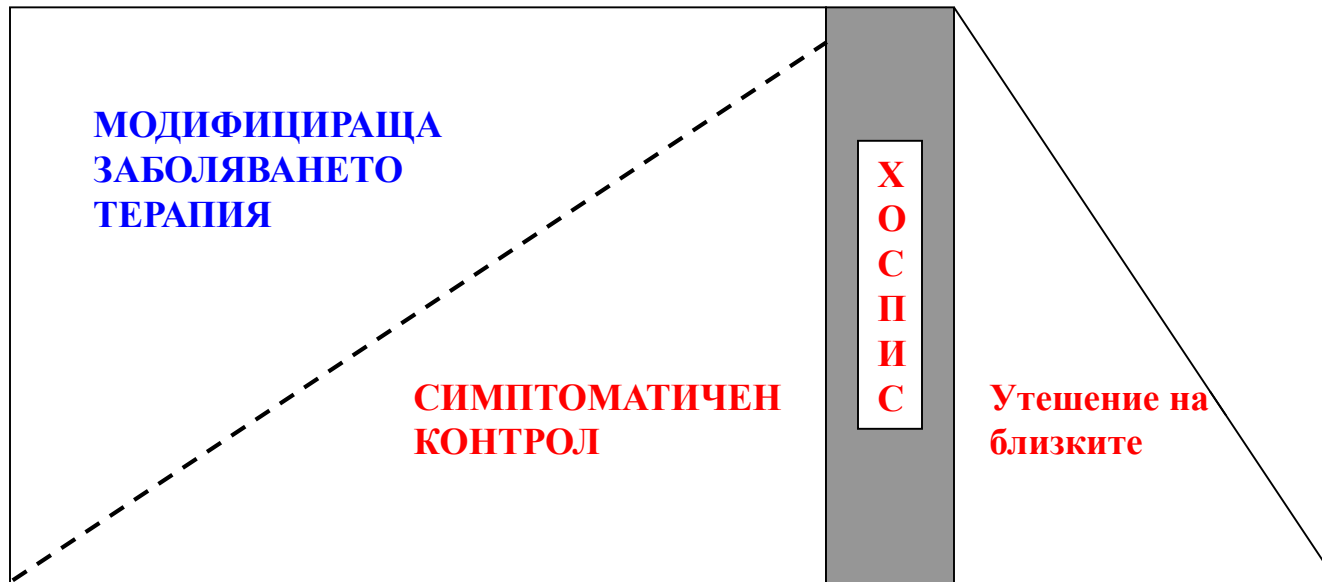

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

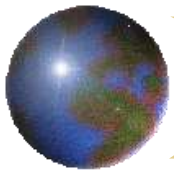
3. Теоретичен модел на Шефилд

ПРЕДСТАВЯНЕ
НА ДИАГНОЗАТА

смърт

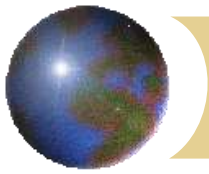

← **ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ** →

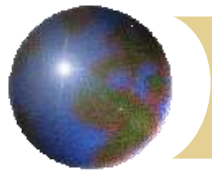
ОПРЕДЕЛЕНИЕ

„Палиативните грижи са подход, който подобрява качеството на живота на пациентите и семействата им, изправени пред животозастрашаващо заболяване, чрез превенция и облекчаване на страданието посредством ранно разпознаване и безпогрешна оценка и лечение на болката и другите физични, психосоциални и духовни проблеми” (СЗО, 2002).

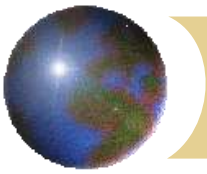
ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Хосписът е лечебно заведение, в което медицински и други специалисти осъществяват продължително медицинско наблюдение, поддържащо лечение, предписано от лекар, на лица с хронични инвалидизиращи заболявания, терминални състояния и медико-социални проблеми (ЗЛЗ, 1999).

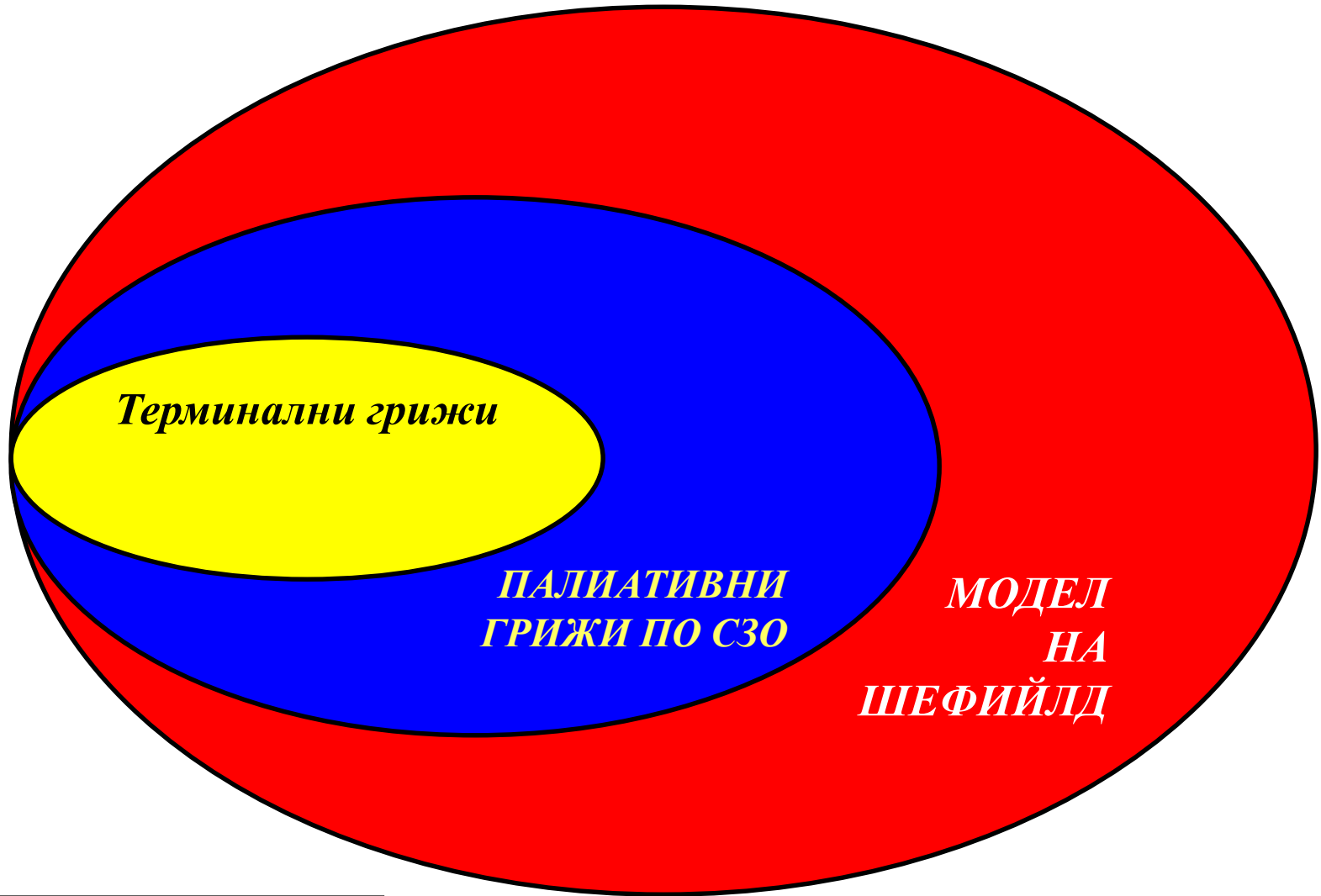

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Хосписът е лечебно заведение, когато в него медицински и други специалисти осъществяват палиативни грижи за терминално болни пациенти... Хосписите - лечебни заведения, могат да предоставят социални услуги по реда на Закона за социалното подпомагане.” (ЗЛЗ, чл. 28, изм. в сила от 31.07.2010 г.)

ПАЛІАТИВНІ ГРИЖИ

Терминални грижі

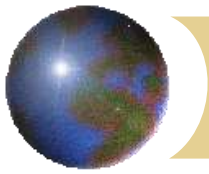
*ПАЛІАТИВНІ
ГРИЖИ ПО СЗО*

*МОДЕЛ
НА
ШЕФІЙЛД*

*ТЕРМИНАЛНА ФАЗА
РАКОВО БОЛНИ*

НЕИЗЛЕЧИМО БОЛНИ

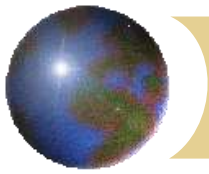
ДИАГНОЗА

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

Палиативните грижи са:

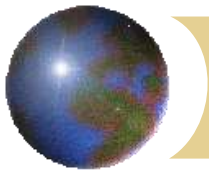
- **Интензивни** – непрекъснато обгрижване
- **Всеобхватни**
- **Проблемно-ориентирани** –
екзистенциални въпроси, етични проблеми

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

Специфични цели на палиативните грижи:

- ❖ **Подобряване на качеството на оставащия живот**
- ❖ **Облекчаване на симптомите и страданието**
- ❖ **“Добра смърт”**
- ❖ **Предотвратяване на евтаназията?**

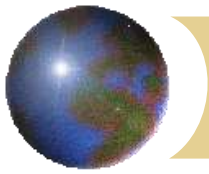
ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

■ **ВЪТРЕШНА ЦЕЛ** – промоция на медицински доброто

■ **ВЪНШНА ЦЕЛ** – по-широк фокус; холистични грижи;

✓ за страховете, тревогите

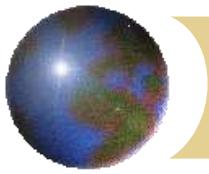
✓ интерес към личността на пациента

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

Специфичен подход на палиативните грижи:

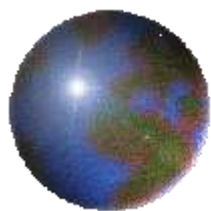
- ❖ Приемане на границите на човешкия живот
- ❖ Приемане на границите на медицината
- ❖ Цялостност
- ❖ Състрадание и откритост

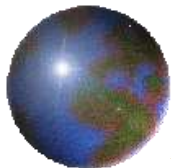
ПАЛИАТИВНА МЕДИЦИНА

**Палиативната медицина като
самостоятелна медицинска специалност:**

Изучаване и грижи за пациенти с активно, прогресиращо заболяване в напреднал стадий, за които прогнозата е ограничена и фокусът на грижите е върху качеството на живота.

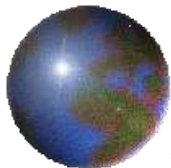

*ГРАНИЦИ НА
ПАЛИАТИВНИТЕ
ГРИЖИ*

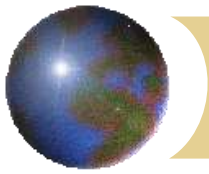
СРАВНЕНИЕ НА ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ С ТРАДИЦИОННИТЕ БОЛНИЧНИ ГРИЖИ

ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ	БОЛНИЧНИ ГРИЖИ
Осъществяват се чрез специална програма	Основното действащо и отговорно лице е лекарят
Интердисциплинарен екип	Рядко се осъществява екипна работа
Фокус върху облекчение на симптомите	Фокус върху лечението и реабилитацията
Акцент върху грижите в дома	Акцент върху институционалните грижи
Не само пациентът, но и семейството е обект на грижи	Единствено пациентът е обект на грижи
Грижи за близките и по време на траура	Обикновено не се полагат грижи за близките
Интегрирано внимание към духовните, социалните и психологичните нужди	Ограничено внимание към духовните, социалните и психологичните нужди

СРАВНЕНИЕ НА ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ С ИНТЕНЗИВНАТА МЕДИЦИНА

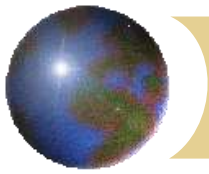
<i>ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ</i>	<i>ИНТЕНЗИВНА МЕДИЦИНА</i>
<i>Автономен пациент</i>	<i>Пациентът често е некомпетентен</i>
<i>Достатъчно информация</i>	<i>Недостиг на информация</i>
<i>Начало на лечение без натиск откъм време</i>	<i>Непосредствено спешно начало</i>
<i>Добра краткосрочна прогноза</i>	<i>Несигурна краткосрочна прогноза</i>
<i>Дългосрочна прогноза лоша</i>	<i>Дългосрочна прогноза често добра</i>

ЕВТАНАЗИЯ И ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

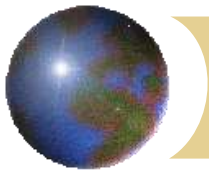
Евтаназия и палиативни грижи като взаимно изключващи се:

- *В исторически аспект*
- *При добри палиативни грижи молбите за евтаназия биват оттегляни*
- *“Двойният ефект” = евтаназия ?*
- *Евтаназията пречи на развитието на палиативните грижи*

ЕВТАНАЗИЯ И ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

- *Уважение на автономността ?*
- *Многопластовост на молбите за евтаназия*
- *Евтаназията е в противоречие с основните принципи на медицината*
- *Неприкосновеност на човешкия живот*

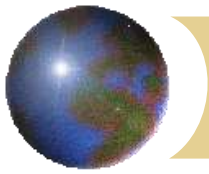

ЕВТАНАЗИЯ И ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

● Евтаназията срещу основни принципи на хосписната философия:

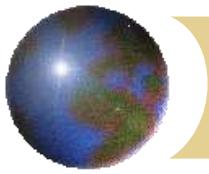
- ускорява смъртта***
- неестествена смърт***
- семейството не участва***

● Лишаване на личността от последната фаза на растеж

ЕВТАНАЗИЯ И ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

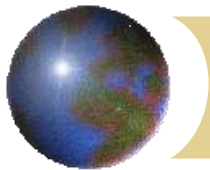
- *Различни ценности и становища за човешкото съществуване*
- *Ценност на пациента*
- *Ефект върху персонала*
 - *пациента или семейството ?*

ЕВТАНАЗИЯ И ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ

Евтаназия и палиативни грижи НЕ са взаимно изключващи се:

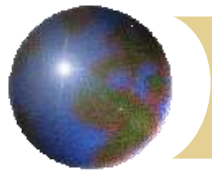
- *Евтаназията средство на избор*
- *Евтаназията форма на палиативни грижи*
- *Евтаназията и палиативните грижи имат едни и същи цели*

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

1

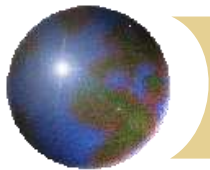
Хосписът е място, където терминално болните отиват, за да умрат.

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

2

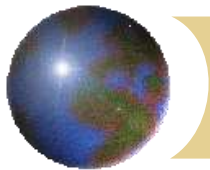
**Хосписът обслужва само
карциномно болни.**

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

3

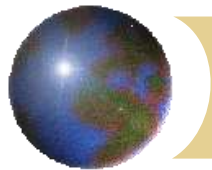
Пациентите трябва да са здравно осигурени, за да бъдат приети в хоспис.

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

4

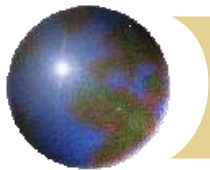
Лекарят решава дали пациента трябва да получи хосписни грижи и къде да ги получи.

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

5

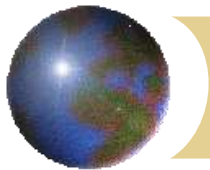
**Хосписните грижи са много
скъпи, тъй като са 24-часови.**

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

6

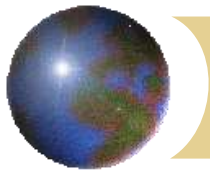
**За да бъде подходящ даден
пациент за хосписна програма,
той трябва вече да е прикован
към леглото.**

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

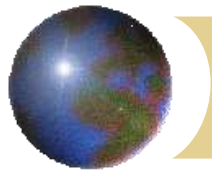
7

**Веднъж приет в хоспис,
пациента не получава грижи
от семейния си лекар.**

8

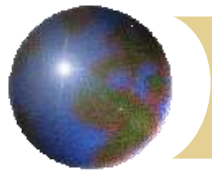
**Веднъж постъпил в хоспис,
пациентът не може да се върне
към традиционната форма на
лечение**

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

9

**Хосписът означава да загубиш
надежда.**

ЗАБЛУДИ ОТНОСНО ХОСПИСИТЕ

10

**Хосписите са религиозни
места.**